

Nye løsninger på gamle problemer

Ruspolitisk strategi og handlingsplan er kommunens overordnede plan for å forebygge og løse rusproblemer i Bergen. Venstre mener Byrådets plan er for begrenset, for visjonsløs og for lite radikal. Dette er Venstres alternative ruspolitiske strategi og handlingsplan innenfor problematikk rundt narkotika.

Retten til høyest oppnåelig helsestandard er en del av menneskerettskonvensjonen, og av norsk lov. Et godt helsevern er en forutsetning for enkeltmenneskets frie utfoldelse. Den sosiale liberalismen gir individet økt ansvar, men tar også vare på våre medmennesker, uansett hvem de er. Venstre tar borgere med omsorgsbehov på alvor, og vil behandle alle som selvstendige individer, med en like selvfølgelig rett til å ta egne valg som alle andre.

Venstre ønsker en rusomsorg som tar utgangspunkt i at ingen mennesker er like, ingen skal bli gitt opp, og at alle mennesker skal ha et verdig og trygt møte med det offentlige, uansett livssituasjon. Vi mener Bergen er på feil kurs i ruspolitikken, og vi peker her på flere tiltak det sittende byrådet ikke har prioritert eller ønsket å ta i bruk.

Del I: Forebygging

Samarbeid og forebygging i bydelene

En avgjørende del av forebyggingsarbeidet ligger i et godt samarbeid mellom ulike aktører. Det er ikke bare de tradisjonelle helsetjenestene som må trekkes inn i det samlede arbeidet for å løse rusrelaterte problemer. Det er også nødvendig for kommunen å ha et godt samarbeid med andre berørte samfunnsaktører – for eksempel politiet, barnevernet og beboerne i spesielt belastede områder.

Mye av forebyggingen mot rus må skje i bydelene. Det er avgjørende at ungdom i de ulike delene av byen vår har trygge og gode lokalmiljø med varierte og rusfrie tilbud i oppveksten. Et godt samarbeid mellom kommunen, beboere, skoleverket og frivillige organisasjoner er avgjørende for godt forebyggingsarbeid.

Med beboere

Det trengs en landsby for å oppdra et barn. Venstre vil bidra til å bygge gode lokalsamfunn som gjør at ungdommer kan si at de er stolte av å komme fra sitt nærmiljø. På denne måten kan man fremme tilhørighet og deltakelse i gode og trygge aktiviteter.

Med skoleverket

Samarbeidet mellom skole og foreldregruppen må styrkes. I dag er det noen foreldregrupper som neste ikke deltar i slikt samarbeid. I det mest utsatt bydelen må det ansettes miljøarbeidere (for eksempel Slettebakken) som oppsøker hjemmene, bygger relasjoner og foreldrene til å delta i skole/hjem samarbeid.

Med frivillige organisasjoner

Å delta i en frivillig organisasjon kan fremme tilhørighet og identitet, samt bidra til mestingsopplevelser hos deltakerne. Venstre ønsker å legge til rette for slik aktiviteter fordi det er en vinn-vinn situasjon, både for ungdommene og lokalsamfunnet.

Forebygging/rehabilitering av gravide med rusproblemer

Vi må unngå at rusproblemer går i arv. Å sikre et godt tilbud for gravide rusavhengige er avgjørende for å oppnå dette. Venstre vil sikre tilstrekkelig finansiering av forsterket helsestasjon i Solheimsviken som følger opp rusavhengige fra hele Bergen. Videre vil vi sørge for tilstrekkelig institusjonell kapasitet for gravide rusavhengige.

Venstre vil

- Sikre tilstrekkelig finansiering av helsestasjonen i Solheimsviken
- Sørge for tilstrekkelig institusjonell kapasitet for gravide rusavhengige.

Fjerne de åpne russcenene

Et av de viktigste forebyggende tiltakene Bergen kommune kan gjøre er å fjerne de åpne russcenene, spesielt i Nygårdsparken. Venstre har ingen tro på at rusproblemer i Bergen kan løses ved tvang og politimakt. Den eneste langsiktige løsningen på de åpne russcenene i Bergen generelt, og Nygårdsparken spesielt, er en bedre rusomsorg. Tiltak for dette kommer i de tre neste delene.

Venstre vil

- Fjerne de åpne russcenene i Bergen gjennom en betraktelig heving av rusomsorgen.

Del II: Skadereduksjon

Innledning

Skadereduserende tiltak er helt nødvendig for at mange rusavhengige kan fungere i hverdagen og få en økt grad av verdighet i sin livssituasjon. Alle rusavhengige er unike mennesker med ulike behov, og skadereduserende tiltak er et uttrykk for at rusavhengige har rett og behov for ulike tilbud.

Etablering av rushelsesenter

Venstre har som ambisjon å opprette et rushelsesenter i Bergen. Dette skal være en dør rusavhengige kan møte for å få skadereduserende behandling, samt generell og psykisk helsehjelp. Et slikt senter er ment for å erstatte dagens Straxhus, og bli et mer komplett tilbud for byens rusavhengige. En naturlig lokalisering vil være lokalene til dagens Legevakt.

Når Legevakten flytter til det nye politihuset som er planlagt på Nygårdstangen vil disse lokalene, som i dag eies av DnBNor, stå ledig. Venstre ønsker at kommunen leier/kjøper disse lokalene for å opprette et slikt rushelsesenter. Denne lokaliseringen er ideell av flere grunner. Det vil fortsatt være i nærheten av Legevakten, dagens rusakutt ligger rett ved siden av, det er ikke plassert i et utpreget boområde og det er brukernært.

I tillegg til dette rushelsesenteret bør det vurderes å opprette "ministraxhus" geografisk spredt i bydelene. Dette er viktig både for å avlaste sentrum, og samtidig gi lavterskeltilbud så nært mulig den enkelte rusavhengig.

Venstre vil

- Opprette et rushelsesenter ved dagens Legevakt
- Etablere "ministraxhus" i bydelene

Røyking fremfor injisering

Venstre mener Bergen kommune må gå foran i Norge ved å legge til rette for at heroinavhengige røyker heroin fremfor å injisere det. SIRUS slår fast at en av grunnene til at Norge ligger på toppen i overdosestatistikken er fordi rusavhengige injiserer heroin fremfor å røyke det. De slår fast at risikoen for å dø av en overdose heroin øker dramatisk dersom stoffet inntas intravenøst.¹

I følge lederen av Foreningen for en human narkotikapolitikk, Arild Knudsen, påpeker at 95 prosent av heroinet som kommer til Norge er tilvirket for røyking. Som en konsekvens av dette må heroinet kokes opp med vann og syre for å gjøre det injiserbart noe som gjør det ekstra helsefarlig. Knudsen viser også til at mange brukere har erfart positive endringer ved å gå fra injisering til røyking

For å snu trenden fra injisering til røyking bør alle kommunens lavterskeltilbud inneholde utdeling av heroinrøykepapir. Dette har Oslo kommune begynt med fra 1. juni 2011. Bergen bør følge etter.

Venstre vil

- Dele ut heroinrøykepapir i kommunal regi

¹ Anne Line Bretteville Jensen, SIRUS. <http://www.ba.no/nyheter/politikk/article5621465.ece>

Sprøyterom

Venstre vil innføre sprøyterom i Bergen. Trygge injiseringsfasiliteter er avgjørende for å redde liv, redusere smittefare og åpne russcener, samt gi en økt grad av verdighet for rusavhengige. Byer som Zürich, Frankfurt, Vancouver og Sydney er eksempler på byer som har innført dette tiltaket og opplevd positive resultater både for rusavhengige og byens innbyggere.

Venstre vil se til de internasjonale erfaringene når vi vil opprette et sprøyterom i Bergen. Åpningstiden må være lengre enn eksempelet Oslo. Muligheten for å åpne flere sprøyterom i ulike deler av byen, slik Zürich har gode erfaringer med, må også vurderes.

Åpningstidene på sprøyterommet bør vurderes ut i fra faglige begrunnelser, ikke økonomiske begrensninger.

Jamfør problematikken rundt røyking fremfor injisering av heroin ovenfor bør sprøyterommet også inneholde fasiliteter for røyking av heroin.

Venstre vil

- Opprette sprøyterom i sentrum, og i bydelene

Lavterskeltilbud for utdeling av metadon og subutex

Venstre ønsker å innføre lavterskelutdeling av metadon og subutex etter modell fra LASSO i Oslo.² Dette er et godt eksempel på LAS (Legemiddelassistert skadereduksjon) der hensikten først og fremst er å gjøre hverdagen bedre og lettere for rusavhengige. Det er også påvist i flere studier at god og enkel tilgang på opioder som metadon og subutex reduserer antall overdoser.

Vi ønsker å senke terskelen for utdelingen av metadon og subutex. Dette er medisin mange rusavhengige trenger, og utdeling av dette kan gjøres på en mindre byråkratisk måte for de som ikke har eller ikke ønsker å søke plass i dagens LAR (Legemiddelassistert rehabilitering)

Venstre vil

- Innføre en lignende ordning som LASSO i Bergen

Heroinassistert behandling

Venstre ønsker å forsøke nye medikamentbaserte behandlingsformer der dette gir gevinst. Bergen egner seg godt som forsøksby for forskningsopplegg med heroinassistert behandling. Rusomsorg må være basert på kunnskap, ikke ideologi. Situasjonen for mange rusavhengige er så alvorlig at det vil være uansvarlig å ikke prøve ut behandlingstilbud som har gode resultater fra andre land.

Etter at heroinassistert behandling ble innført i Zürich sank nyrekrutteringen til heroinmiljøet med 82 % over en periode på 15 år.³ På veien til et offentlig monopol på heroin har hundrevis av mennesker unngått et liv som heroinavhengig i den sveitsiske byen. Når programmet startet begikk 70 % av heroinavhengige kriminalitet for å finansiere forbruket. Etter 18 måneder med heroinassistert behandling gikk dette tallet ned til 10 %⁴

² Les mer om LASSO her: <http://www.napha.no/content/1407/LASSO---for-rusavhengige-i-risikosenen->

³ http://findarticles.com/p/articles/mi_hb4345/is_7_34/ai_n29280667/

⁴

http://www.swissinfo.ch/eng/Home/Archive/Ten_years_of_heroin_handouts_fixes_drug_crime.html?cid=3735432

Venstre vil

- Søke staten om å bli forsøkskommune for heroinassistert behandling

Avkriminalisering etter Portugalmodellen

Venstre ønsker å avkriminalisere bruk av narkotika etter Portugal modellen. Etter at Portugal innførte lovgivning der rusavhengige ble møtt med behandling, ikke straff, har narkotikabruken blant portugisisk ungdom gått ned sammenlignet med utviklingen i andre EU-land. I tillegg har antallet HIV-smittede og overdosedødsfall blitt kraftig redusert, og man ser at flere rusavhengige tar kontakt med helsemyndigheter.⁵

Venstre mener at narkotiske stoffer som blir oppdaget skal konfiskeres av politiet, og at brukerne skal kunne pålegges å møte opp til intervju for å avgjøre behovet for behandling og oppfølging. De som følger anbefalinger om oppfølging/behandling, slipper straffeforfølgelse.

Venstre vil

- Søke staten om å innføre en avkriminalisering av narkotika etter Portugalmodellen i Bergen.

⁵ <http://www.time.com/time/health/article/0,8599,1893946,00.html>

Del III: Behandling og rehabilitering

Innledning

Venstre ønsker at det skal være et mangfoldig behandlingsapparat, både polikliniske tilbud og langvarig heldøgnsbehandling. Et mangfold av behandlingstilbud fremmer at flere får behandling som fungerer for dem.

LAR

Legemiddelassistert rehabilitering er viktig for mange rusavhengige i kampen for å komme ut av rushelvetet, og bør således både styrkes og utvides. Venstre ønsker i tillegg å gjøre LAR behandling mindre byråkratisk og vil derfor innføre lavterskelutdeling av metadon og subutex etter modell fra LASSO-prosjektet i Oslo (se punktet *Lavterskeltilbud for utdeling av metadon og subutex*)

Kommunale MO-sentre

Det bør etableres kommunale MO-sentre som har ansvar for å samordne poliklinisk behandling, bolig og rehabilitering, samt koordinering av innleggelser i døgnbehandling. Hver bruker skal ha en fast kontaktperson som de beholder i så mange år som de har behov for det. Denne personen skal være koordinator for en individuell plan og være veiviser i det kommunale, statlige og private systemet både når det gjelder økonomi, rusbehandling og lignende.

Venstre vil

- Etablere kommunale MO-sentre

Behandlingsplasser

Mange overdoser og dødsfall kunne vært unngått hvis den rusavhengige fikk behandling med en gang etter avrusning var ferdig. Behandlingsplasser er først og fremst et statlig ansvar, og nasjonalt er Venstre det eneste partiet som vil innføre en garanti om behandlingstilbud senest 24 timer etter avrusning.

Venstre vil

- Innføre en 24 timers garanti for behandlingstilbud etter avrusning.
- Sikre at kommunale ruskoordinatorer og fastleger aktivt henviser til de lavterskeltilbudene som finnes for ungdom, f. eks Psykiatrisk ungdomsteam (PUT)
- Øke bevilgningene til kommunalt kjøp av rusbehandlingstilbud i situasjoner der ventetiden på plass i spesialisthelsetjenesten blir for lang eller andre hensyn taler for å bruke behandlingstilbud utenfor spesialisthelsetjenesten.

Del IV: Ettervern

Botilbud

Rusavhengige må ha tilbud om bolig tilpasset det som er realistisk for dem å mestre, og de som har behov for det må få tett oppfølging av boligteam. Ingen ungdom under 25 år skal bo på hospits. Rusfri bolig må stå klar den dagen ruspasienter skrives ut fra gjennomført behandlingsopphold i rusinstitusjon

Venstre vil

- At ingen ungdom under 25 år skal bo på hospits
- Rusfri bolig skal stå klar for ruspasienter etter behandlingsopphold
- Sikre god tilgang på tilrettelagte boliger som er tilpasset den enkeltes boevne og rusmestringsnivå.